

[Heick.]

år siden, og det vil sikkert blive vanskeligere endnu i de tre næste år. Jeg ved ikke, hvordan vi kan klare det problem.

Jeg slog op i Folketingstidende for at se, hvad den højtærede undervisningsminister sagde ved første behandling af det lovforslag om ungdommens uddannelsesfond, der blev fremsat i samlingen 1954-55; dengang var den højtærede minister almindeligt medlem af det høje ting. Han sagde henvendt til de unge studenter, at de, når de nu opstiller ønskesedler, og ret omfattende ønskesedler — jeg tænker her på det beløb på 31 mill. kr., som blev nævnt af det ærede medlem hr. Per Hækkerup — skal huske på — og her henviser jeg til ministerens ord i Folketingstidende 1954-55 sp. 754-755 — at der er titusinder af unge ude i erhvervslivet, som må præstere en stor indsats og lide store afsavn for at nå frem til den placering i samfundslivet, som de stræber imod; derfor må de unge studenter vise forståelse for, at dette er et spørgsmål, som ikke alene drejer sig om at ødsle nogle penge ud; det drejer sig også om et lighedsprincip med hensyn til denne kategori af unge og den kategori af unge, som ikke går studievejen.

Til slut vil jeg sige — og jeg går ud fra, at den højtærede minister er enig med mig heri — at hele dette spørgsmål må ses ud fra et almindeligt finansielt synspunkt. Det er godt nok, at vi bevilger midler, men de skal hentes ind ude hos skatteyderne, og de unge mennesker, det drejer sig om, er til syvende og sidst livsinteresserede i, at vi har et erhvervsliv, som har haft råd til at investere på alle mulige områder, således at det kan give dem muligheder for en fortjeneste, når deres tid kommer.

Hvidberg: De studerende ved vore universiteter påstår, at studenterne på Christian den Fjerdes tid, dengang da Valkendorf byggede Københavns første kollegium, havde det betydeligt bedre end studenterne i det demokratiske og socialt vidt fremskredne Danmark af i dag. Jeg er tilbøjelig til at tro, at de studerende i denne påstand har nogenlunde ret, ikke mindst når man ser på de bygningsmæssige og lokalemæssige forhold, hvorunder Københavns studenter henlever deres pengeløse og til dels også søvnløse tilværelse. Men

går vi nu lidt videre frem i tiden og tænker på forholdene for 40 til 50 år siden, ser man, at de studerende dengang på en helt anden måde kunne bygge deres studium op på stipendier, end de kan i dag. Jeg kan som eksempel nævne en præstegård, hvorfra fem sønner udgik, som alle tog en pæn embedseksamen ved Københavns universitet, og som kom til at øve en betydelig indsats i vort samfund. Jeg spurgte engang en af disse præstesønner, hvordan det overhovedet havde kunnet lade sig gøre. Svaret lød: stipendier. Ville man i dag stille det spørgsmål, om noget sådant var gørligt nu, ville svaret blive et blankt nej. Og det er jo ganske åbenbart, hvad man end vil mene, at der set ud fra et samfundshensyn er noget galt fat, hvad man nok historisk kunne eftervise.

Det er nødvendigt for samfundet, at der er nogle — og i de kommende år flere og flere — som får en videregående uddannelse eller måske endog en videnskabelig uddannelse. Når der i den forbindelse tales om, at den dumme så kommer til at betale for den kloge, som studerer videre, må vi deroverfor sige, at sådan er livet, og til syvende og sidst bliver det vel også til gavn for den såkaldt dumme. Det bliver måske endda mere nødvendigt end i nogen tidligere epoke af vort folks historie, at nogle får en videregående, ja, endog en videnskabelig uddannelse. Nu står vi i den situation, at en del af dem, der er bogligt dygtige eller måske endog videnskabeligt begavede, går tabt for en sådan videre uddannelse til skade for vort land, eller at en del, måske på grund af erhvervsarbejde, får et ringere og mere udtyndet studium, ja, at studietidens vilkår måske i nogen grad endog kommer til at angribe deres helbred. Det er farligt og måske farligere end i nogen tidligere epoke i vort folks historie. Den misere, vi således er kommet ud i, er, som alle ved, skabt af den økonomiske udvikling, der har bevirket, at det, vi kalder legatmassen, er blevet devalueret, samtidig med at de studerendes antal vokser mere og mere.

I gamle dage, som man siger, var det jo ofte sådan, at den enkelte — først adelsmanden, senere den velhavende borger med forståelse og midler — i nogen grad betragtede det som en ære at tage sig på at støtte de unge læsedygtige i deres studieår; men